

Sukulenty

64

Petr Pasečný
Jaroslav Ullmann

- co jsou to sukulenty
- zásady pěstování
- druhy pro naše interiéry

 GRADA

Česká zahrada

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout s portálu. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umísťování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takovéto sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.

Copyright © Grada Publishing, a.s.

Copyright © Grada Publishing, a.s.

Obsah

Úvod	7
1. Charakteristika sukulentů	9
2. Historie pěstování a botanického třídění sukulentů	13
3. Rozšíření sukulentů ve světě	17
4. Hlavní zásady pro správné pěstování	21
4.1 Umístění	21
4.2 Teplota a světlo v létě a v zimě	22
4.3 Půda, zálivka a hnojení	23
4.4 Rozmnožování	25
4.4.1 Vegetativní	25
4.4.2 Generativní	26
5. Choroby a škůdci	29
6. Nejzajímavější druhy pro naše interiéry	33
Použitá a doporučená literatura	71
Rejstřík latinských názvů	72

Úvod

Psát o sukulentních rostlinách není vůbec jednoduché. Na celém světě se jich vyskytuje asi deset tisíc druhů. Některé mají nápadně zdužnatělý stonek, některé listy a jiné kořeny. Společných znaků je velmi málo, sukulenty jsou charakteristické obrovskou tvarovou i funkční rozmanitostí. Rovněž příbuzensky mají málo společného, protože v této různorodé společnosti jsou zástupci několika desítek čeledí a stovek rodů, rostoucích po celém světě v různých podmínkách. Sukulentními rostlinami jsou i kaktusy, jejichž pěstování má u nás více než stoletou tradici. Ostatní, nekaktusovité, sukulenty byly víceméně opomíjeny, i když za okny našich babiček se často nějaká ta agáve, aloe nebo tlustice našla. K velkému rozmachu a zájmu o pěstování těchto nekaktusovitých sukulentů dochází až koncem 80. let 20. století, a to především díky otevření hranic a s tím spojenému dovozu stovek krásných druhů z holandských, francouzských, německých a dalších pěstíren. Ne že by se tyto druhy u nás dříve nepěstovaly, ale vyskytovaly se jenom ve sbírkách botanických zahrad nebo pěstitelů specialistů.

Jelikož tvarová a barevná rozmanitost nekaktusovitých sukulentů je mnohem větší než u kaktusů, dochází k tomu, že i někteří „skalní“ kaktusáři začínají ve svých sbírkách pěstovat různé ostatní sukulenty na úkor kaktusů. Tím ovšem nechceme říct, že by tyto rostliny byly vhodné jen pro specialisty. Naopak, jsou stovky druhů, jejichž pěstování doma za oknem nebo v kanceláři zvládne úplně každý, kdo má alespoň trochu vztah k přírodě, k rostlinám. Jsou to rostliny většinou nenáročné, vyžadující pouze (ve zkratce) hodně slunce, málo vody a suchý vzduch.

Různé druhy v podobě řízků, odnoží nebo semen si vozí naši turisté ze Středomoří, kde se mnoho druhů přirozeně vyskytuje. Kromě toho se v tamních zahradnictvích pěstují tyto rostliny ve velkém a slouží k výsadbám do parků i soukromých zahrad. Výhodou je, že díky místnímu teplému klimatu může být celá řada druhů pěstována trvale venku. My se ovšem budeme zabývat pěstováním těchto rostlin v kultuře u nás, v našich středoevropských podmínkách.

Botanické názvosloví (nomenklatura) vychází ze současných platných názvů, používaných v celé Evropě (a ve vědeckých kruzích botaniků celého světa), a je především latinské. České názvy (pokud vůbec existují) se u těchto rostlin vůbec nepoužívají.

Ing. Petr Pasečný a Jaroslav Ullmann

1. Charakteristika sukulentů

Názvem sukulent označujeme takovou rostlinu, která dokáže ve svých zdužnatělých orgánech hromadit a udržet značné množství vody. Tuto vodu si rostlina šetří pro přežití více či méně dlouhého období sucha. Zdužnatělými orgány mohou být listy, stonky i kořeny, proto se těmto rostlinám říká také rostliny tučnolisté.

Pojem sukulent pochází z latinského termínu *succus* = šťáva.

Sukulence je tedy velmi účelné přizpůsobení se životu v suchých podmínkách. Sucho může v oblastech původního výskytu (v domovině) těchto rostlin trvat různě dlouho. Může to být jen několik týdnů, ale také měsíců nebo dokonce let.

Orientačně můžeme sukulenty rozdělit do tří velkých skupin podle toho, která část (nebo které orgány) jsou zdužnatělé.

1. Nejčastěji jsou **zdužnatělé asimilační orgány, tzn. listy**. Těmto sukulentům pak říkáme **listové**. Stonky většinou zakrňují a listy jsou hustě nahloučeny např. v růžicích, spirálách apod. Klasickým příkladem mohou být agáve, aloe, netřesky a další. U některých kosmaticovitých je počet listů redukován jen na jeden pár.
2. Druhou, rovněž početnou skupinou jsou sukulenty **stonkové**. Tyto stonky někdy částečně dřevnatí a tím pádem může rostlina dosáhnout i několika metrů výšky. Mohou být zelené nebo typicky dřevnaté, listy jsou většinou zakrnělé. Příkladem této skupiny jsou pryšce, řadíme sem i vzrůstné, keřovité rostoucí druhy s listy velkými a neopadavými. Jsou však i druhy, které listy v době vegetačního klidu ztrácejí.
3. Třetí skupinou jsou sukulenty tzv. **kaudiciformní**. **Kaudexem** se nazývá více či méně ztloustlá bazální (spodní) část kmene nebo kořenů, která slouží jako zásobárna vody a živin pro suchá období. Podobně bychom mohli definovat termín **pachykaul**, což je zesílený stonek, známý u mnoha suchomilných (**xerofytních**) druhů z polopouštních oblastí. V typickém případě jsou u těchto rostlin zřetelně odlišeny nesukulentní asimilační orgány (listy nebo stonky) od zásobárny (kaudexu). Zelené části v období sucha zasychají a opadávají a rostlina přežívá jenom díky kaudexu. Jsou ovšem i druhy, které mají silně vyvinutý kaudex v podobě velké nadzemní „cibule“, a přitom jsou stálezelené, neopadávají. Těm pomáhá